

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A krumpli átokbogara.

A gazdákat fenyegető legújabb bogár-
veszedelem a *kolorádobogár* alakjában hoz-
tak érkezett. A Banat-ban és országgrészünk
nyugati sarkában megjelentek a kolorádo-
bogarak. Ma még nem tulajdonit senki sem
jelentőséget a bogarak megjelenésének,
míg a kolorádo-veszedelem méltán hasonlít-
a filloxera pusztításaihoz. A filloxera,
egy szőlőtetű óriási gazdasági károkat oko-

lt Európában, teljesen ki-
pusztította a szőlőket, úgy
egy azokat újból kellett te-
píteni.

Amerika nyugati felében,
kolorádo-ban, eleinte a bo-
gat mindenki veszélytelen-
ként tekintette. A bogár azon-
ban nagyon hamar bebizo-
sította, hogy óriási káro-
kat tud okozni a gazdáknak.
Mint a krumplitermelés
Amerika területén kezdett
elárasztani elterjedni és el-
terjedt Kolorádo államba is,
a bogárka megtámadta a
krumpli növényeket. A bo-
gat gyorsan terjedt az ame-
ricai szárazföldön. 1872-ben
elérte Amerika keleti
partjait és az Atlanti
óceán mentén pusztította a
krumpli-földeket.

Három sikertelen rohamot indított a ko-
lorádobogár az európai szárazföld ültetvényei
re. Először 1877-ben, azután 1887-ben, majd
1903-ban érte el az európai szárazföldet, való-
színűleg Amerikából érkező szállítmányok
közvetítésével. Szerencse volt a szerencsétlenségben,
hogy a veszedelem mindig Német földön je-
lent meg és a németek a maguk közismert
élményeivel és lelkiismeretességével teljesen
megvédték a bogarakat.

Még azonban a világháború. Amerikai csa-
dalomszerekkel behurcolták a kolorádo-
bogarat Franciaországba. Mikor 1922-ben a

franciák észrevették a bajt, Bordeaux környé-
kén a bogár már 250 négyzetkilométeres terü-
leten pusztított. Lángszórókkal, mérges gázak-
kal, mérgező porokkal s folyadékokkal keltek
harcra az amerikai veszedelem ellen. Minden
kísérlet a bogár kiirtására kudarcot vallott és
a kolorádobogár megkezdte győzedelmes elő-
nyomulását Európa szíve felé, amint a leg-
utóbbi hírek mutatják: *teljes sikerrel!*

A *kolorádobogár* főké-
ppen a krumplin, de a para-
dicsomon, paprikán és do-
hányon is él. Hetven centi-
méter mélyen telet át a ta-
lajban. A föld felszínén ak-
kor jelenik meg, mikor a
krumpli zöld hajtásai a föld
felületére jutnak.

A nőstény egyszerre több-
száz petét rak le a krumpli
levelére. Ha feltesszük, hogy
csak ötszáz petéből kelnek
ki álcák és az álcák fele lesz
nőstény, úgy előttiünk áll az
a mérhetetlen szám, ami a
bogár egy nyáron át való
háromszori szaporodása ál-
tal keletkezik. Egy nyáron
egyetlen nőstény után har-
mincegy és félmillió bogár
szaporodik. Ennyi bogár
öt-hat katasztrális hold

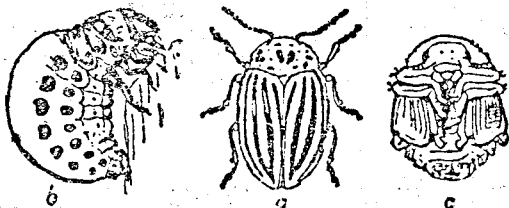

A kolorádobogár

krumpliföldet teljesen meg tud semmisíteni.
Ezek a számok egyáltalában nem túlzottak,
mert a francia bogárélettani intézetek által
végzett kísérletek szerint egy nőstény szapo-
rulata másfélesztendő alatt nyolcmilliárdnyira
rug. Ennyi bogár 1300 hold ültetvényt tud
teljesen letarolni! Joggal nevezhetjük tehát
átokbogárnak! Rendkívül falánk és irtása
nehéz, mert egy nemzedéke mindig a föld
alatt van bábakban. Így tehát hiába irtjuk
a krumpli levelein, a földben levő nemzedék
rövidesen előbuvik és előlről kezdődik a pusztítás.
A veszedelmes kártevő repülni is tud és

kedvező szél esetén naponta harminc kilométer távolságra juthat el. Mászva is eljut egyik tábláról a másikra és így a terjedése ellen való védekezés szinte a lehetetlenséggel határos.

A szőlőtetű pusztítása óta nem fenyegette a gazdákat ilyen nagy csapás. Szerencse, hogy nálunk a krumpliföldek szórványosan vannak és nem olyan nagy kiterjedésűek, mint a nyugati államokban, ahol ugy az emberi, mint az állati takarmányozásban, sokkal nagyobb

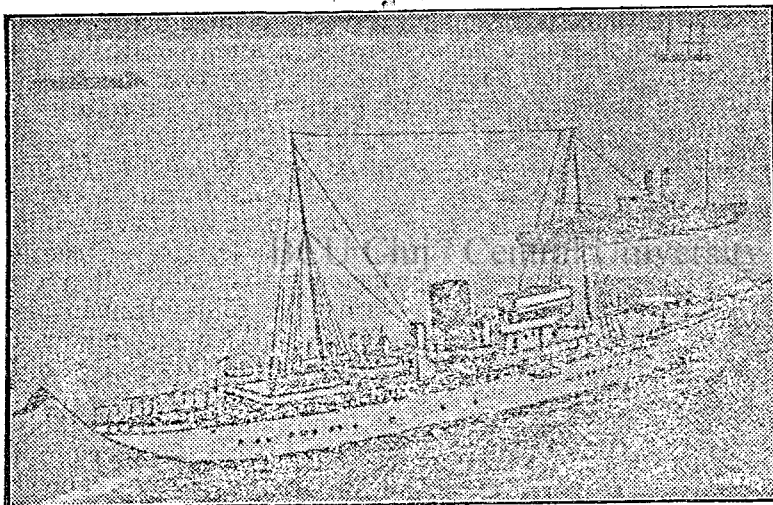
A kolorádobogár és fejlődése.

a) A kifejlődött bogár. b) A krumpli levelét pusztító álea. c) Bebábozódott álea.

szerep jut a krumplinak, mint nálunk. Ha egyszer a bogár valahol megjelent, azt mondhatjuk, hogy teljes kipusztítása csaknem lehetetlen, mert megtelepszik a vadonélő gyomokon is és azokon szaporodva alkalomszerűen ellepi a krumpliföldeket. Az eddigi tapasztalatok szerint arzén és ólom vegyületekkel irtható sikeresen.

Franciaországban és Németországban a tudósok egész gárdája foglalkozik a bogár életmódjának és kártételének tanulmányozásával s így minden remény meg van arra, hogy mielőtt nálunk elhatalmasodnék, megfelelő védekezési módok fognak rendelkezésünkre állani.

Egyelőre, ahol nagyobb területen termelik a krumplit, a legnagyobb óvatosság ajánlatos. Ha pedig megjelent, azonnal be kell jelenteni a hatóságoknak és egyénileg is mindent meg kell tenni a veszedelem megfékezésére.

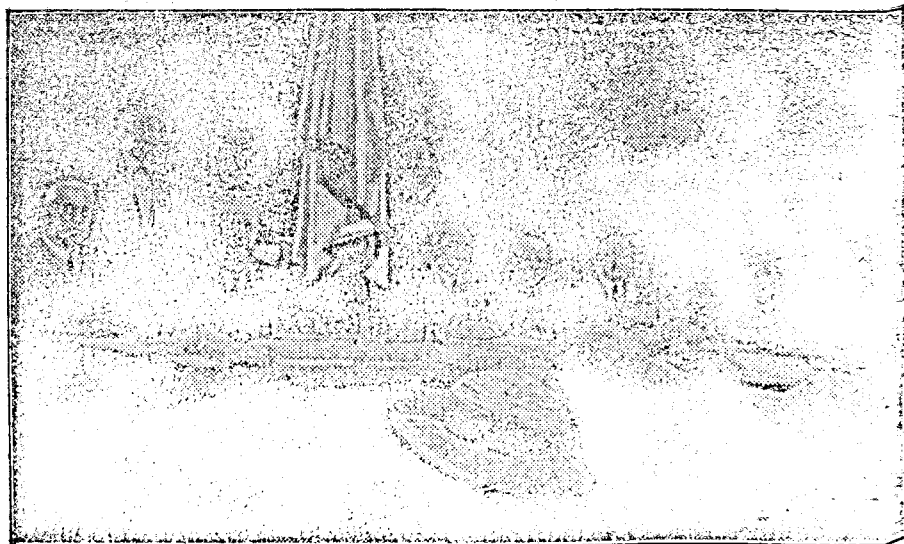

Az angol király útja.

Edward, angol király a Náhlin nevű hajón a Földközi tenger partvidékén pihen. Az angol királyt közelebről meglátogatta György görög király és hosszasan volt az angol király vendége. Az angol király is ellátogatott Görögország fővárosába. Az angol király több napig tartózkodott Athénben. Képünk az angol király hajóját mutatja be.

A Satumare-i Polgári Társaság zászlójának felszentelése.

A díszközgyűlés résztvevői a Polgári Társaság udvarán. Az asztalnál ülnek: (balról jobbra) Vaday Béla alesdi ref. esperes, Boros Jenő daloskerületi elnök, Uray Jenőné zászlóanya, Inczedy Joksmán Ödön dr. a romániai magyar országos dalosszövetség elnöke, Tóth János dr. a zászlóavató dalárda elnöke, Szabó Béni kamarai képviselő. Alló sor: (balról jobbra) Tereh Sándor, a dalárda alelnöke, Makkay Károly zászlótartó és Lőrinczy Zsigmond jegyző.

Miért nem engedélyezték?...

Szomorú alkalom teszi kötelességünké, hogy országrésziünk legrégebb magyar kulturális egyesületével, a *Muzeum Egyesülettel* foglalkozunk. Ez a nagy multu, felbecsülhetetlen művelődési munkát végző egyesület nemrég érkezett el fennállásának hetvenötödik évfordulójához. Megalapításának eszméjét az 1813-1843-iki transsylvaniai országgyűlés hirdette el, de a törvényt nem sikerült szentesíteni. Az abszolutizmus alatt (így nevezzük a magyar történelemnek a szabadságharcok nélküli, alkotmányellenes, országgyűlés nélküli kormányzás időszakát) sem szűnt meg a törekvés a *Muzeum Egyesület* s a vele kapcsolatos országos muzeum felállítására és különösen gróf Mikó Imre követett el mindent, hogy a nemes célu intézmény terve testet öltön. Végre 1860-ban tető alá jutott a nemes gondolat, megalakult a *Muzeum Egyesület* mindenki ismeri országrésziünkben ezt a rövidített nevet, hogy: "ME") s ugyanakkor benedezték a muzeumot is, amelynek ötféle gyűjteménye a tudományosság gazdag tárháza. Ezek a gyűjtemények a következők: 1. *Nemzeti könyvtár kézirattárral és levéltárral.* 2. *Érem- és régiségtár.* 3. *Allattár.* 4. *Értéktár.* 5. *Asványtár.*

A Muzeum felbecsülhetetlen értékű anyaga társadalmi uton, nagyrészt gyűjtéssel szerezte össze magyarságunk. Hetvenöt év alatt akadatlanul folyt a muzeum anyagának gyűjtése és évről-évre több érték gyűlt itt össze. *Ma már százmillióért sem lehetne megvásárolni, amit elődeink fáradhatatlan tudomány szeretete és áldozatkészsége összeho-*

A muzeum fenntartására alakult *Muzeum Egyesület* annak idején államsegítséget kért "nemzeti muzeum" cím használatát. Az állam azonban semmivel sem járult hozzá az intézmény fenntartásához, ami végeredményben szerencsénkhelyesen vezetett ahhoz, hogy senki sem vitathatja el, hogy a muzeum a transsylvaniai magyarság egyetemének tulajdona és szent öröksége. Mikor a gróf Mikó József Tudomány Egyetemet felállították, az egyesület gyűjteményeit az egyetem használatára bocsátotta. De a Muzeum Egyesület továbbra is megmaradt, egyrészt a célkitűzéssel, hogy lankadatlanul dol-

gozik a muzeum fejlesztésén, másrészt, hogy az összes tudományágak művelésével szolgálja magyarságunk érdekeit.

Az impériumváltozás sem változtatta meg az "ME" és a muzeum jogi helyzetét. A muzeum gyűjteményei a magyar egyetem elköltözése után a román egyetem használatában maradtak, természetesen az egyesület tulajdonjogának fenntartásával. Nem egy támadást kellett visszavernie az egyesületnek, amíg sikerült vitathatatlanul bebizonyítania, hogy *a muzeum nem állami tulajdon*, csupán a használati jog ruházódott át a régi egyetem épületeibe költözött román tudomány egyetemre. A tulajdonjog körüli harcok aztán elesitultak, az "ME" változatlan kitartással haladt az alapító gróf Mikó Imre által kijelölt uton. Minden évben megrendezte vándorgyűlését, ahol összegyűjtötte magyarságunk minden számottevő tudósát, kiváló szakemberét. Az is szokássá vált, hogy a vándorgyűlésekre sem az azzal kapcsolatos orvosi nagygyűlésre híres külföldi tudósokat is meghívtak, hogy orvosaink megismerkedhessenek az orvosi tudomány minden új vívmányával és annál nagyobb hozzáértéssel karolhassák fel az egészségügy szolgálatának dolgát.

Nemes cél, becsületes akarat, azt lehetne hinni, hogy dícséret jár ki érte mindenki részéről. Az idén a Bánát nagy fejlődésnek indult székhelyére, Timisoarara hívta össze az

ME vezetősége tudósainkat. Körülbelül fél-száz előadó vállalkozott arra, hogy legjobb tudományos és közhasznú szakelőadásával hozzájárul a vándorgyűlés és orvosi nagygyűlés szintjének emeléséhez. Annak rendje és módja szerint megkérték az engedélyt a helyi hatóságoknál és a fővárosban s úgy látszott, hogy nem is lesz semmi akadálya a timisoarai gyűlés megrendezésének. Két nappal a kitűzött idő előtt közölték az illetékes hatóságok az egyesület vezetőségével, hogy az engedélyt nem adhatják ki. Indokolást nem fűztek ehhez az elhatározáshoz, csak a timisoarai újságok nyomozták ki, hogy kicsinyes helyi áskálódások vezették félre az engedély kiadását megtagadó minisztériumot. Kárba vesztett az a rengeteg munka, amit ötven-hatvan kitűnő tudós és szakember fordított szak-

előadásának elkészítésére. Csalódottan tudták meg az ország minden részéből Timisoarara készülő orvosok és a timisoarai közönség, hogy

Külföld.

Kétéves katonai szolgálat Németországban. Hitler vezérkancellár a tényleges katonai szolgálatra vonatkozólag a következő rendeletet adta ki:

„A birodalmi véderő három fegyvernemének kötelékében a tényleges szolgálat kötelező időtartamát két évben állapítom meg. A szükséges végrehajtási utasításokat és átmeneti rendelkezéseket a hadügyminisztérium és a birodalmi véderő főparancsnoksága bocsátja ki.“

A vezérkancellár rendelete másfél millióra emelte a német hadsereg békelétszámát. Németország azzal indokolja a hadsereg létszámának felemelését, hogy Szovjetország is felemelte katonáinak létszámát. A német hadsereg létszámának felemelése egész Európában nagy izgalmat keltett. Kezdetben attól lehetett tartani, hogy különösen Franciaország lépéseket fog tenni Németországgal szemben. Néhány nap alatt azonban a hangulat lecsillapodott és a francia közvéleményben az a

gondolat lett urrá, hogy a sikerre nem vezető diplomáciai út helyett Franciaországnak is erősítenie kell seregét.

Horthy Miklós külföldi utja. Magyarország kormányzója kormányzósága alatt most hagyta el először Magyarország földjét.

Horthy Miklós kormányzó az osztrák és német havasokban rendezett zergevadászatokra utazott. A magyar államfő udvariassági látogatást tett az osztrák kormányférfiaknál és meglátogatta a bajor határ mentén nyaraló Hitler vezérkancellárt is.

Horthy Miklós látogatása Hitlernél csaknem egy félórát tartott. Horthy kormányzó látogatásait a külföldi ujságok nagy részletességgel tárgyalják. Annak ellenére, hogy a magyar hivatalos jelentés szerint tisztán udvariassági látogatásról volt szó, a külföldi ujságok nagy külpolitikai jelentőséget tulajdonítanak Horthy Miklós látogatásának. A német ujságok szerint a magyar kormányzó látogatásának indító oka az volt, hogy Ausztria és Németország között elsimultak az ellentétek és így minden különösebb felremagya-

hiába szenteltek drága idejükből néhány napot tudásuk gyarapítására, egyetlen tollvonással meghiusult az ártatlan, politikamentes szándék.

Ennek a vándorgyűlésnek a betiltása adott tehát alkalmat nekünk arra, hogy megemlékezzünk a nagymultu és remélhetőleg ugyan csak nagy jövő előtt álló egyesület történetéről és a muzeum sorsáról. Bizony sokkal szívesebben irtuk volna meg ezt a cikket akkor, hogyha nem a betiltás körülményeiről, hanem a kitünően sikerült vándorgyűlés lefolyásáról számolhatnánk be. Adja Isten, hogy egy forduljanak a dolgok: a jövőben ne tüntetés, hanem alkotó munkát lássanak a hatóságok és a kormánykörök az ME és más kulturális egyesületeink megmozdulásaiban.

rázás nélkül tehetett látogatást Ausztriában. A francia és angol ujságok szerint a kormányzó látogatását nem szabad magánjellegű ténynek minősíteni. Ellenkezőleg, a látogatás fontos mérföldkövet jelent Olaszország, Magyarország, Németország és Ausztria viszonyában. A párisi ujságok szerint minden jel arra mutat, hogy ebbe a csoportosulásba Bulgária is bekapcsolódik. Igazolja ezt az is, hogy Boris bulgár király közelebből Németországban járt.

Összeesküvők pere Oroszországban. A szovjet ellen Oroszország több részében összeesküvéseket szerveztek. A moszkvai bíróság közelebből tárgyalta az úgynevezett Trockij-Zinovjev pert. A vádlottak büne volt, hogy a szovjet mai rendszere ellen összeesküvést szítottak és meg akarták dönteni a kommunista uralmat. A bíróság az összes vádlottakat golyó általi halálra ítélte. A nagy per távollevő vádlottjait, közöttük Trockij szintén halálra ítéltek, tehát amint az orosz határt átlérik kivégzik őket. Egyideig

hogy a halálraítéltek ke-
almet kapnak. Sztalin azon-
régrehajtotta bosszuját el-
alein. Az összeesküvés
szereplő 16 vádlottat
gezték. A kivégzett kom-
ista vezérek nevei a kö-
ezők: Zinovjev, Kamenev,
rnov, Jevdokimov, Baka-
Mrcskavovszki, Dreiser,
lmann, Reingold, Pickel,
berg, Bermann-Jurin, Se-
Krajdlenszki, Fritz Dávid
Mozes Luri. A párisi kom-
isták és Trockij szerint a
vádlottainak bíróság elé
állása és kivégzése a világ-
lénelem egyik legpéldátla-
bb árulása volt. A mozga-
mban ugyanis olyanok is
ettek részt, akiknek működé-
a szovjet központi vezető-
re irányította. Így például a
szovjet állami bank nemrég
besapott alelnöke külföldön
nyalapot létesített a Troc-
kijféle mozgalom támogatá-
ára, úgy hogy ezt a mozgal-
mat tulajdonképpen Moszkvá-
ból pénzelték. A kivégzettek
amennyien a szovjet köz-
ponti bizottságának bizalmi
tagjai voltak s ennek utasi-
sai szerint dolgoztak főleg
Spanyolországban és Francia-
országban is.

Fegyverkezik Angolország. A
g népei felett az általános
fegyverkezési láz lett urrá. Az
angol hadsereg különösen a
haderőt fejleszti. Egy év
telt az angol repülő hadsereg
számát 15 ezer emberrel
szélték.

A spanyol forradalom ese-
nyei. A spanyol polgárhá-
ta harcvonalairól bizonyta-
hírek érkeznek. A forra-
dalmárok Madrid ellen bomba-
adást intéztek. Kétszáz
ba hullott a spanyol fő-
sra. Hír szerint az összes

repülők átpártoltak a felke-
lőkhöz és így rövid idő alatt
megindul a döntő támadás a
spanyol főváros ellen. A spa-
nyol forradalom külpolitikai
következményeiben enyhülés
tapasztalható. A német kor-
mány ugyanis csatlakozott a
francia semlegességi nyilatko-
zathoz és értesítette a francia
kormányt, hogy életbeléptette
a fegyver kiviteli tilalmat. A
spanyol forradalmárok külön-
ben sok zavart okoznak azzal,
hogy idegen hajókat nyílt ten-
geren feltartóztatnak. Ilyen
ügyből kifolyólag a németek-
kel és angolokkal kerültek
összeütközésbe a spanyolok.
Az események körül keletke-
zett vitákat békésen intézték
el, de súlyos bonyodalmak is
keletkezhetnek abból, ha a
spanyol kormány folytatja ezt
az eljárását, mert a Spanyol-
országgal szomszédos tenger-
részekben egyre szaporodik az
idegen hatalmak hadihajóinak
száma.

**Katonai forradalom Albániá-
ban.** Görögországból származó
hírek szerint Albániában ka-
tonai forradalom tört ki. A
kormány két hadosztályt moz-
gósított a forradalom leveré-
sére. Kihirdették az ostrom-
állapotot és több magasrangu
tiszttel letartóztattak.

**Benes dicsőítő beszédet mon-
dott a cseh hadseregről.** Benes
csehszlovák köztársasági elnök a
cseh hadsereg nagygyakorlata
után beszédet tartott. Beszéd-
ben kifejtette, hogy a csehszlo-
vák hadsereg az utóbbi években
óriási fejlődésen esett át. Be-
szédét a következő szavakkal fe-
jezte be:

— Aki elfogja indítani a
háborút Európában, nagy vesz-
teségeket fog szenvedni. A béke
fenntartásáért mindenkinek dol-
goznia kell. Legyünk nyugodtak
és magabizók, ne ragadtassuk el
magunkat, mindenki intézze a
maga ügyeit.

Angolok és arabok tűzharca.
A Palesztina-i Hedera mellett
harc támadt arab felkelők és
angol katonák között. Az angol
katonaságot a harcban repülő-
gép is segítette. Tizenöt arab ka-
tona esett el.

**Abesszin fejedelem olaszor-
szági látogatása.** Emlékezetes,
hogy az olasz-abesszin háboru-
ban Guksza herceg volt az első
az abesszin előkelőségek közül,
aki hadseregével együtt átpár-
tolt az olaszokhoz. Guksza her-
ceg most Olaszországba érkezett
és Rómába látogatott el. A her-
ceg látogatásának a fentebb el-
mondott előzmények különös je-
lentőséget adnak.

Szent István - Társulat új könyvei

a komoly irodalom értékei:

A mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedése	— —	130.—
Korompei: Az örök élet érettségijén	— — —	66.—
Dr. Megyesi-Schwartz: Az isteni kegyelem anyja		79.—
Stadler Frida: Szeretnéd, ha szeretnének!	— —	73.—
Schütz Antal: Őrség (Korkérdések és tájékozo- dások)	— — — — —	137.—
Sík Sándor: Zsoltárfordítások (2. kiadás)	— —	100.—

**Kaphatók a MINERVÁNÁL és minden
könyvkereskedésben.**

A pénz előzetes beküldésénél portót nem számítunk.

Merényletet követtek el a szlovák néppárt vezére ellen. Hlinka Pátért, a szlovák néppárt vezérét ellenségei megakarták mérgezni. Hlinka egy istentisztelet közben rosszul lett és kórházba kellett szállítani. A merénylőket kinyomozták és közülük többet le is tartóztattak.

Zita királyné a pápánál járt. XI. Pius pápa magánkihallgatáson fogadta Zita, volt királynét. Zita királyné negyvenöt percig volt a szent-atyánál.

Marokkói felkelő vezér szökése. Ismeretes az az ádáz harc, amelyet a francia hadsereg Marokkóban vívott 1925-ben és 1926-ban a marokkóiak vezére, Abd el Krim seregei ellen. Abd el Krimet a marokkói győzelem után a franciák 1926 augusztus 26-án Reunion francia szigetre száműzték. A *Matin* című párisi lap most azt a nagy feltűnést keltett hírt közli, hogy Abd el Krim megszökött a szigetről és ismeretlen helyre távozott. Párisban a hír nagy nyugtalanságot keltett, mivel attól tartanak, hogy Abd el Krim visszatér Marokkóba.

Az üvegszemű döntőbíró. Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált oikknak, amely *Tolnai Világlapja* új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, riportot, nagyszerű folytatásos regényt és közel 100 remek képet talál az olvasó a népszerű képeklapban.

Balogh Arthur ellen

Halálos fenyegetés Madgearu volt miniszter ellen. A Nemzeti Párt főtitkára, Madgearu, volt miniszter, szászai lakásában, mikor távol volt, öt fiatalember jelent meg és a következő szövegű levelet adták át megremült feleségének:

„1936 augusztus 6. Abban az esetben, ha valaki merényletet kísérelne meg kapitányunk, Corneliu Zelea Codreanu, vagy a vasgárda valamely más vezetője ellen, fel vagyunk hatalmazva, hogy huszonnégy órán belül bármilyen eszközzel eltegyük láb alól a következő reánk bízott tuszokat: Virgil Madgearu, Mezinescu és dr. Lupu.“

Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget és sikerült a tetteseket öt fiatalember személyében letartóztatni. Madgearu az esetet hosszú táviratban jelentette Ofelségének. Táviratában rámutatott arra, hogy a vasgárda munkatáborai a legkomolyabban veszélyeztetik az ország belső rendjét.

Balogh Arthur ellen eljárást indítottak. Dr. Balogh Arthur, szenátort az 1935 december 10-én Odorheiu tartott beszédéért vizsgálóbíró elé idézték. A magyar szenátort arrazéve hallgatták ki: igaz-e, hogy beszédében azt mondta, hogy a székelyek ne ad-

ják gyermekeiket állami iskolába és igaz-e, hogy követelte a székely önkormányzat megvalósítását? Az ügyben különben közelebbről Willer József magyar képviselőt is kihallgatták. A kihallgatásokat, nem lehet tudni, hogy kinek a vádaskodása alapján rendelték el. Bizonyos azonban, hogy a magyar parlamenti csoport tagjai semmi olyan kijelentést nem tettek az említett gyűlésen, amely ellentétben volna a törvényekkel.

Kittűzték Cluj-on a közigazgatási választás időpontját. Cluj városában évek óta interimár bizottság vezeti az ügyeket. Utóbbi időben az interimár bizottságnak magyar tagja nem volt. A belügyminiszter elrendelte, hogy október 15-én tartásák meg Cluj-on a községi választásokat.

Maniu nagyjelentőségű nyilatkozatot tett. Maniu Gyula a megyéjében tartott népgyűlésen a kisebbségekre és a külpolitikai helyzetre vonatkozólag figyelemre méltó kijelentéseket tett. Beszédéből a következőket emeljük ki:

— Nemzeti érzelműeknek kell lennünk olyan értelemben, hogy a román nép előhaladását jó uton elősegítsük. Ugy kell segítsük népünket, hogy más népeknek abból ne származzék semmi kára. Románia nemzeti állam kell hogy maradjon. Ez azonban nem jelentheti, hogy üldözzük a többi nemzetiségeket, — melyeket nem akadályozhatunk meg a becsületes munkában. A munkástömegeket és a földműveseket meg kell segítenünk. Legyünk nemzeti érzelműek, támogassuk a román népet, de tartssuk tiszteletben a kisebbségeket, melyek velünk együtt laknak éppúgy, amint a nagy államok

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor
Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

tisztelik a kisállamokat. Ha mi a kisebbségek ellen fordulnánk, mert erősebbek és többen vagyunk — mit teszünk majd, ha a nagyállamok bennünket elnyomnának? Mi nem ápolhatunk ilyen politikát. Legnagyobb bűntényt követi el a román néppel szemben az, aki a kisebbségek elleni gyűlöletet terjeszti.

A külpolitikai helyzetről Maniu a következőket mondotta:

— Hy helyzetben felmerült a kérdés, hogy külpolitikai téren kivel tartunk. Nagy mérlegelésre van szükség, hogy választ-hassunk kit akarunk? A jelenlegi határok közt békében akarjuk megtartani országunkat

— Nem akarunk háborút s nem kívánjuk másnak földjét. Időre van szükségünk, hogy műveljük földünket, neveljük gyermekeinket, erősítsük népünket. Kivel tartunk? Aki békét akar és nem érinti határainkat. Mely országok ezek?

— Franciaország, Anglia és a kisantant. Melyek ezzel szemben a revizionista államok? Németország, Magyarország és Bulgária. Mégis vannak, akik Németországot ajánlják és Magyarországot, bár ezek háborút és revíziót akarnak.

A román front kiáltványa. A román front Hatieganu Emil egyetemi tanár aláírásával röpiratot bocsátott ki. A román front röpirata a következő pontokban foglalja össze hitvallását:

1. Románia a románoké. 2. Halálbüntetést a közvagyon tulajaira. 3. A románság vegye kezébe 80 százalékban mindazt, ami az országban van. 4. Román parasztok gyermekei vezető-osztályt alkossanak. 5. Kartellek és trösztök megszüntetése. 6. Az egyház és hadsereg megerősítése a kommunizmussal szemben. 7. A román parasztság és munkásság életszínvonalának emelése. 8. A szenátorok és képviselők számának leszállítása. 9. Gyárak, kereskedelem és ipar minden erejének román kézbe vétele. 10. A „straineek“ hathatósabb ellenőrzése. 11. Csak annak van joga kenyérhez, aki dolgozik. 12. A királyhűség emelése, mert Őfelsége II. Károly király legerősebb alapja az országnak. Ha nem volna, akkor úgy öldökölnénk egymást, mint Spanyolországban.

Izgalmak a belpolitikában. A szélsőséges politikai pártok merénylet-tervei következtében a belpolitikai helyzet kiéleződött. Őfelsége kihallgatásra kérte Tatarescut és vele hosszú ideig tárgyalta az eseményeket. Tatarescu miniszterelnök királyi kihallgatása után nyilatkozatot adott s ebben kijelentette, hogy csak rendes kormányzati kérdésekről volt a kihallgatáson szó. Az ellenzéki pártok ezzel szemben hangoztatják, hogy a kormány helyzete megintott.

HÍREK

Szülők figyelmébe!

Az elemi iskolai beiratások ideje szeptember 1—10. Ez alkalommal is felhívjuk a szülők figyelmét a törvény 19. §-ának rendelkezésére, mely szerint „akik gyermekeiket a családban, vagy az állam által elismert magániskolákban (ilyenek a mi felekezeti iskoláink) vagy más kerületbeli iskolákban óhajtják taníttatni, kötelesek azon kerület iskolájánál (állami iskola értendő), amelyhez tartoznak, írásbeli nyilatkozatot letenni, megjelölve benne az intézetet vagy iskolát, amelyben taníttatni fogják, stb.“...

Ennek pontos végrehajtását a közoktatásügyi minisztérium rendelkezéssel külön is meghagyta. Ennélfogva felhívjuk a t. szülőket, hogy gyermekeikkel maguk is eljőjenek a beírássra, hogy az írásos nyilatkozatot aláírják. Igazgatóink megadják a szükséges utbaigazítást, hogy melyik állami iskolához kell azt elvinniök. Ez a nyilatkozat a pénzügyminisztérium 400.690/1936. sz. rendelete alapján bélyegmentes.

Külön adjuk tudtára minden magyar kisebbségi szülőnek, hogy gyermekeiket bármely magyar nyelvű felekezeti iskolába beirathatják. Minden más magyarázat tévedésen alapszik, vagy megtévesztő célzatú. Vala-

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

mint téves felfogás az is, mintha állami iskolából, vagy máshonnan nem jöhetne át a gyermek felekezeti iskolánkba. Az iskola megválasztása a szülő joga, amint az a fentidézett §-ból világosan kitetszik. Vizsga után, tehát tanév kezdetével bármely iskolából kivethetjük és bármelyikbe beirathatjuk a törvény-szabta kereteken belül.

A hely és osztálybeosztás szempontjából arra kérjük a szülőket, hogy lehetőleg szeptember 1, 2 és 3-án jelentkezzenek beíratásra. Ezzel felekezeti iskoláink igazgatóinak nagy segítségére vannak.

Kezdő gyermek hozza magával születési állami anyakönyvi kivonatát és oltási bizonyítványát, valamint papi keresztlevelét.

Kulturzóna Mureş-megyében. A kulturzónák tudvalevőleg a székelyek románosítását szolgálják. A kulturzónákban évről-évre több állami tanítót folytatja munkáját,

Anghelescu közoktatásügyi miniszter Mureş-megyébe idén 80 új tanítót nevezett ki. Ebben az évben 25 új állami elemi iskolát és ovodát fognak Mureş-megyében felállítani.

Jelentkezniök kell az idegen állampolgároknak! Az állambiztonsági hivatal intézkedései következtében mindazoknak az idegen állampolgároknak, akik kérést adtak be tartózkodási engedélyük meghosszabbítása végett, azonnal jelentkezniök kell a rendőrségen. Akik a rendeletnek nem engedelmességek, kitaszítják az országból.

A „Magyar Nép“-e terjeszteni magyar kötelesség!

Meghalt Balthazár püspök. Balthazár Dezső, debreceni református püspök évek óta gyengélkedett. Állapota közelebről válságosra fordult s a leggondosabb ápolással sem tudták életét megmenteni, a debreceni klinikán meghalt.

Bélyegmentesek az iskolai beiratkozások alkalmával adott nyilatkozatok. A felekezeti és magániskolákba való beiratkozások alkalmával a szülőknek nyilatkozatot kell beadni az állami iskolák igazgatóságához és az onnan kiadandó tanusítványokkal igazolják, hogy gyermekeik beirathatók. A nyilatkozatok és tanusítványok kiadása körül sok zavar volt, mert a hatóságok több esetben követelték, hogy úgy a nyilatkozatokra, mint a tanusítványokra a kérelmezők ragasszanak bélyeget. Adott esetből kifolyólag Mercurea-Ciucun kérdést intéztek ebben az ügyben a pénzügyminisztériumhoz, ahonnan a következő válasz érkezett:

Pénzügyminisztérium. Örökösödési és Bélyegigazgatóság. Bélyegosztály. Szám: 400.690—1936 márc. 10. Pénzügyigazgató ur, tudomására hozzuk, hogy a felekezeti magániskolákba beírni szándékoló gyermekek szülői által, az állami oktatási törvény végrehajtási utasítása 4. és 29. szakaszai alapján előterjesztett nyilatkozatok minden bélyeg alómentesek. Eugen Munteanu igazgató.

Ezek szerint tehát az iskolai nyilatkozatokra nem kell semmiféle bélyeget ragasztani.

Magyar uszók győzelme. Az olimpiai versenyekről hazautazó japán uszók Budapesten mérkőzésre állottak ki a magyar uszókkal. A japán-magyar uszómérkőzésnek legérdekesebb száma a 100 méteres gyors-

uszás volt, amelyet, mint emlékeztetés, Berlinben nagy meglepetésre Csik Ferenc magyar uszó nyert meg. A budapesti versenyen Csik megint legyőzte a japánok leggyorsabb uszóját, Iusát. Így azok a beállítások, hogy Csik Ferenc győzelme Berlinben nem volt igazságos, megdőltek.

Panaszok az adóbehajtás ellen. Treiscaune-megyében az adóvégrehajtások nagyon szigorúan folynak. A végrehajtók nemcsak túllépik hatáskörüket, hanem a tiltakozó adófizetőkkel szemben erőszakot alkalmaznak. Közelebről két lelkes ellen a végrehajtók államellenes izgatás címen vádat emeltek.

Mogyorótörés gyermekhalálal. Szabó Bertalan Ciceu-i székely gazda egy este családjával az asztal körül ült és mogyorót törtek. Beszélgetés közben az élet nagy nehézségeiről is szó folyt. Szabó Bertalan idegesen az asztalhoz vágta a bicskát, azzal a megjegyzéssel, hogy ma nagyon nehéz az élet. A bicska olyan szerencsétlenül csuszott az asztalon, hogy a vele szemben ülő Vilmos nevű nyolcéves fiának szívébe ment és a gyermeket azonnal megölte.

Motoros vonat és szekér összeütközése. A Banat-i Peciculno község mellett Itodi János cigány szekerét elütötte a motoros vonat. A szekeren ült a cigány felesége és öt gyermeke. A cigányok olyan szerencsésen estek, hogy kisebb zúzódások árán szabadultak meg a bajból. A két lovat darabokra vágta a vonat. A vasúti átjárónak ezen a helyén már nagyon sokszor történt szerencsétlenség, minthogy az átjárónál nincs sorompó.

TANITÓK FIGYELMÉRE!

egelőző számainkban már közöltük, hogy a „Minerva” Rt. kiadásában az iskolai év elejére megjelennek az elemi iskolák V., VI., VII. osztályai számára a legújabb analitikus tananyag alapján összeállított tananyagok. Ezeket a könyveket a II., III., IV. osztály tananyag írói: Lőrinczi Ferenc, Delean Diomed, Constantin Ion, Ferenci Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor írták: Az eredeti terv szerint külön könyv jelent volna meg az V., VI., III. osztályos magyar tananyag külön könyvben az V., VI., III. osztályos román tananyag. Mivel a nyomdai előállítás során kitudt, hogy egy magyar, mint a román anyag olyan nagy terjedelmű, hogy egy-egy kötetben lehetetlen összefoglalni, a Kiadóvállalat kénytelen volt a román és magyar tananyagot osztályonként egyesíteni. E szerint két kötet helyett három jelenik meg. Minden osztály számára tehát külön könyv készül, amelyben együtt lesz a román és a magyar tananyag.

Az V. osztály anyaga: Magyar olvasó magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgársági nevelés, egészségtan, földrajz, természettudomány, mezőgazdasági ismeretek, román olvasó, román nyelvtan és román történelem.

A VI. osztály anyaga: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgársági nevelés, egészségtan, természettudomány, mezőgazdasági ismeretek, román olvasó, román nyelvtan, román történelem és földrajz.

A VII. oszt. anyaga: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgársági nevelés, egészségtan, természettudomány, mezőgazdasági ismeretek, román olvasó, román nyelvtan, román történelem és földrajz.

A technikai kényszerűség miatt előállt helyzet különben nem volna az osztálytanítás kiadásával is. A „Minerva” Kiadóvállalat az ardeali

tanítótság köréből számosan ke-resték fel, hogy a román és magyar anyagot osztályonként egyesítse és külön-külön könyvben jelentesse meg. Kétségkívül az a nagy nyereség, amelyet a könyvek megjelenése, az ardeali elemi iskolai tanításra nézve jelent, csak fokozódik az által, hogy a könyvek osztályonként egyesítették és hozzáférhetővé tették. — A könyvek ára osztályonként 100—100 Lei.

A villám áldozata. A Treiscaune-megyei Dalnic község határában szomorú szerencsétlenség történt. Vajna Andor martineni földbirtokos Nagy Imre nevű kocsisa négylovas szekeren hajtott a mezőn át. Vihar támadt és a villám lecsapott. Nagy Imrét és a két rudas lovat a villám agyonsújtotta. A két első ló és egy saroglyában ülő legény megmenekültek a veszedelemből.

Készül a hadsereg az őszi gyakorlatokra. Az őszi hadgyakorlatok alkalmával nagyobb csapatösszevonásokat fognak elrendelni. Hír szerint tartalékosokat is fognak behívni, hogy azok a legutóbbi idők ujitásairól tájékozódjanak. Az őszi hadgyakorlaton használni fogják a közelebről vásárolt hadianyagot.

Nem tanulhatnak külföldön a középiskolai tanulók. A belügyminiszter a közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg elrendelte, hogy a középiskolai tanulóknak ne adjanak ki külföldi utazásra szolgáló utlevelét. A rendelet indokolásában kiemelik, hogy Romániában elegendő középiskola van és ezért senki se utazzék külföldre tanulmányainak elvégzése céljából, hanem végezze el itthon tanulmányait. Ha középiskolai tanulónak valami okból

mégis külföldön kell tanulmányait elvégeznie, utlevelét közvetlenül a belügyminisztériumtól kell, hogy kérje.

Villám csapott egy kiránduló társaságba. A Lukár község melletti havasokban vihar lepett meg egy nagyobb kiránduló társaságot. A villám a társaság közé csapott és Măghiaru hadnagyot, továbbá Urseanu Steluta kereskedelmi akadémiai hallgatót súlyosan megsebesítette. A kiránduló társaság közepén haladó kutya szénné égett.

Halálos szerencsétlenség cséplésnél. A Salaj-megyei Tcheluca községben Tarr Sándor munkást elkapta a cséplőgép szíjja. Tar Sándor balkarja összetört és súlyos sérüléseket szenvedett. Kórházba szállították, azonban a gondos ápolás sem tudta életét megmenteni. Nagy kínok között halt meg.

Halál szilvaszedés közben. A Salaj-megyei Ciesd községben Zacha Flóra asszony szilvát szedett. Egy ág letört alatta és az asszony olyan szerencsétlenül esett le, hogy azonnal szörnyet halt. Amint az orvosi vizsgálat megállapította, nyakcsigolyáját törte el.

Helyreigazítás. A „Magyar Nép” 668-ik oldalán a „Harmadik!” című cikk első hasábjának utolsó sorában *gyorsugrás* helyett *gyorsuszás* olvasandó.

A keleti herceg és a pesti színésznő házassági regénye. Pompás képekkel illusztrált cikket közöl egy keleti herceg és egy pesti színésznő házassági regényéről a *Délibáb* új száma. A népszerű színházi képeslap romok képes rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, színházi beszámolókat, pletykákat, nagyszerű filmrovatot, novellákat és több mint száz képet közöl.

Magyar feltaláló a hadügy-minisztériumban. Szilágyi József, Marghita-i villanszerelő ügyes áramfejlesztő gépet készített. A géppel kitűnően és olcsón lehet villamos áramot fejleszteni falvakon és katonai táborokban. A gép olyan nagy felütést keltett a szakértők körében, hogy Szilágyit a bucarestii hadügyminisztériumba rendelték. Állítólag az uralkodó is megtekintette Szilágyi áramfejlesztő gépet.

Meghaltak a veszett farkas marásától. Közöltük lapunkban, hogy Brebán Péter gazdálkodó fiát farkas támadta meg és borzalmasan megsebesítette. Ugy látszik a farkas veszett volt, mert a szerencsétlen kisfiu megveszett és szörnyű kinok között meghalt. A Bányavidékről még három más embert szállítottak Pásztör intézetbe gyógykezelés végett. Azonban késve érkeztek kezelésre, kitört rajtuk a veszettség és meghaltak. A bányavidéken nagyon elszaporodott veszett farkasok, több lovat is összemartak. A megmárt lovak elhullottak.

Szerencsétlenség vadászat közben. Barbat Oktávián és Jakab Sándor Mercurea-Ciuci vadászok Jigodin község határában fűrjre vadásztak. Amint Jakab Sándor egy felrepülő fűrjcsoportha lőtt, a sörétek megsebesítették Péter Domokosné és öt éves fiacskáját, akik a mezőn egy olyan helyen dolgoztak, ahol a vadászok nem láthatták őket. Az öt éves fiucska beleit a sörétek hét helyen furták át. A sebesülteket kórházba szállították és mindkettőnek az állapota javulóban van.

Megdrágitják az autóvezetői igazolványokat. A belügyminiszter rendeletben állapította meg a gépi erővel működő járművek vezetésének új feltételeit. Azok, akik saját autójukat akarják vezetni, 4000 lei tandíjat kell lefizessenek és egy hónapig kell soffőriskolába tanulniok. A hivatásos soffőrök ötezer leit kell hogy fizessenek és két hónapig kell tanulniok. Ha a nem hivatásos vezető hivatásos soffőri igazolványt akar szerezni, még 2500 leit kell fizetnie és még egy hónapig kell iskolába járnia. A motorkerékpár vezetők kétezer leiért kapnak vezetői igazolványt.

Tömegbetegségek. Rheuma, csusz és isiasz (ülőidegzsába) a legelterjedtebb betegségek közé tartoznak. A hivatalos statisztikák szerint különösen rheumában szenvednek nagyon sokan. Nevezett betegségek leküzdésénél kitűnően beváltak a *Togal*-tabletták. Több mint 6000 orvos rendkívül elismerően és dicsőítően nyilatkozott a *Togal* hatásáról.

Betörők a Ghelinta-i rómkath. templomban. A Ghelinta-i római katolikus templomban betörők jártak. A betörők feltörték a templom perselyeit és elvitték a templomi aranyedényeket. Ezenkívül a templomi ruhákból is több értékes darabot loptak el.

Nagy kinok között halt meg veszettségben egy asszony. Volarek Erzsébet Timișoara-i asszony megbetegedett. Az orvos megállapította, hogy az asszonyon a veszettség jelei mutatkoznak. Azonnal a járványkórházba szállították, ahol borzalmas kinok között meghalt. Az asszony hozzátartozói közül senki sem tud arról, hogy Volarek Erzsébetet veszett kulya marta volna meg. Így valószínű, hogy a szerencsétlen asszony a szörnyű betegséget valamilyen más módon való fertőzés útján szerezte.

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre **csak 80 lei.**

„Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Most keljünk a jövő évi almatermés védelmére!

A szurokbarna színű, hátán szürkés fehér sávu, rozsdavörös lábu és csápu, ormánya nélkül 4 mm. nagyságú *almabimbólyukasztó* bogár némely évben (ebben az évben is!) olyan nagy számban jelenik meg gyümölcsösreinkben, hogy almatermésünket teljesen megsemmisíti, vagy legalább is nagymértékben csökkenti. Indokolt tehát, hogy ellene védekezzünk.

Tudjuk, hogy a bogár az almafa virágbimbóját abban az időben támadja meg, mikor annak virágszirmai a kibontakozás előtt állanak, oly módon, hogy a még ki nem festett virágbimbóba helyezi el petéit s a petékből kikelt sárgás fehér színű, lábnélküli nyüvek a virág bibéjét és porzóit rágják ki, azzal táplálkoznak. Ott teljesen kifejlődve lábbá, majd bogárrá alakulnak, amikor a bogár az elhalt, megbarnult szíromlevelet kilyukasztva a szabadba jut. A virágból természetesen gyümölcs nem fejlődhetik, mert úgy a bibét, mint a porzót a nyü teljesen kirágta. A teljesen kifejlődött bogár az egész nyarat kóborolva tölti el a fák törzsén és koronáiba mászkálva, röpködve, a levelek husos részéből táplálkozva. A tél közeledtével a kéregrepedésekbe s egyéb rejtekhelyekre vonul, hogy ott átteleljen. A melegebb tavaszi verőfényes időben téli szállását elhagyja, egy ideig a már kiszökdült zsenge leveleken élösködik és a már leszedező virágbimbókba rakja le petéit.

Jövő évi almatermésünket úgy menthetjük meg e rovar pusztításától, ha a nyár folyamán a szigorú hidegek bekövetkeztéig a bogarakat, melyek amint fentebb láttuk, a tél beálltáig kóborolnak gyümölcsösreinkben, a fák törzsére kötött szalma, széna, sás, hullámpapír, rongyok stb.-ből készített *fogógyűrűket* alkalmazunk s azokat legalább minden hét héten leszedve, a benne összegyűlt bimbólyukasztókkal és egyéb odasereglett kártékony rovarokkal együtt elégetjük, természetesen újabb fogógyűrűket alkalmazva. Jól ra-

gado *hernyóenyvgyűrűkkel* is nagyon sok ilyen rovarot pusztíthatunk el.

Nagyon jó eredménnyel pusztíthatjuk a bogarakat kora tavasszal, amikor már elhagyták téli szállásaikat és a már kifeslett zsenge levézetet csipdesik, de még mielőtt a virágbimbók nem fesseledeznek, a fa koronája alá tartott, illetve kifeszített lepedőbe való lerázással, amit a bogár tavaszi megjelenése után azonnal és legalább két naponként kell végezni mindaddig, amíg a lerázás alkalmával még bogár hull a lepedőbe. De ezt a lerázást csak a hűvösebb kora reggeli órákban végezzük, mert a bogár jőrepülő, tehát a napsütéses meleg időben könnyen szárnyra kelhet.

Nagyon sok bogarat elpusztíthatunk úgy, ha az almafákat abban az időszakban, amikor azok már zsenge lombosak, de a virágbimbók még nem duzzadtak, az almafákat megpermetezzük valami arzént tartalmazó folyadékkal. Az így megmérgezett zsenge lombzatot csipegető rovarok elpusztulnak. Ilyen permetező levét készíthetünk 100 liter vízre fél kg. Bordofix és fél kg. Arzola-ból, ami nem csak a rágó rovarok ellen, de a *fusicladium* (ragya) nevű gombabetegség ellen is bevált szer.

Még oly módon is apaszthatjuk ezen kártékony rovarnak tulságos elszaporodását és kártételét, ha a megtámadott virágbimbókat, melyeket barna, elszáradt szirmukról könnyen megláthatunk, még akkor, amikor nyü vagy szintén sárgásfehér színű báb van még benne, kézzel leszedjük és megsemmisítjük. Ezt a módot különösen a törpefáknál alkalmazhatjuk eredményesen.

Ne számítsunk azonban arra, hogy ezekkel a védekezési módokkal teljes mértékben megtisztítottuk almafainkat a kártevőtől, mert miután a rovar jőrepülő és 10—20 kilométer távolságra is elrepül, messze vidékről is megfertőzheti gyümölcsösünket. De nincs is okunk arra, hogy a rovarról, föltéve, hogy nincs tulságosan vidékünkön elszaporodva,

Togal
gyorsan és biztosan hat
RHEUMA / KÖSZVÉNY
ISIASZ, GRIPPA, IDEG- ÉS FEJFÁJÁS
és minden más trüleses megbetegedésnél
Idült esetekben is meglepő eredmények!
A Togal kiküszöböl a szervezetből
a káros bomlási termékeket.
Csináljon egy komoly Togal-kurát.
Gyógyszertárakban és Drogeriákban.

nagyon megijedjünk, mert mi is lenne almafáinkkal akkor, ha az a milliárdnyi virág mind gyümölcsöse fejlődhetne, amivel a Teremtő almafáinkat oly pazarul földszitette?!

Nagyon helyénvalónak láthatjuk egy német szaktudósnak azt a véleményét: „Az almbimbólyukasztó bogár valóságos védőangyala az almatermésnek, mert e bogár megritkítja az almafa termését éppen annyira, hogy ami megmarad, az szépen, egészségesen és nagyra fejlődik.“

De ne áltassuk magunkat azzal, hogy a természet maga gondoskodik arról, hogy almatermésünk kellőképpen megritkuljon, mert az almbimbólyukasztó annyira elszaporodna, hogy a legdusabb virágáldást is teljesen tönkre teheti, tehát pusztítsuk a kártevőt!

Kleisl Gyula.

Véletlenek a gazdálkodás szolgálatában.

A gazdálkodás évezredes történetében nem egyszer jutott a véletlennek igen fontos szerep, mely új lehetőségeket nyitott meg a gazdálkodás számára.

Például az ókoriak mondája szerint egy számar vezette rá az emberiséget a szőlő metszésére. Ugyanis az emberek látták, hogy a szamar által lerágott tőke sokkal több és nagyobb bogyóju, édesebb fürtöket hozott, mint a többiek. Egy Kr. u. 138-ban élt író, Pausanias említi, hogy a hálás szőlősgazdák Nauplia városában szobrot emeltek a tanító-munkát végző számárnak.

A magyarázat könnyen érthető. A tőke a rágások, sebzések folytán nagyobb termés hozására ingerlődik, mert a növekedés és tápanyagok kisebb térre szorulnak, tehát a termés tömörül és szépül.

Epp ilyen véletlenek köszönhető, már az ókorban is Istenesapásnak számított buzaüszögnek első kezdetleges leküzdési kísérlete, vagyis magának a védekezési lehetőségnek felvetődése.

A 17-ik században (vagyis az 1600-as évek idején) Anglia partjainál egy buzával megrakott hajó sülyedt el. A partvidéki lakók a buzát kiemelték a tenger vizéből és elvetették. Aratáskor a termés kevésbé volt üszkös, mint azoké, akik saját, tehát vízben nem ázott, buzát vetettek.

Ez a körülmény indította azután a környék lakosságát, hogy vetőmagját elvetés előtt tenger-vízben megáztassa.

Érdekes, hogy ez a „védekezési mód“ későbbben egész Angliában erősen elterjedt.

A 18-ik században már rézgálicot használnak a buzaüszög ellen, de még mai napig sines kiderítve, hogy ki volt az eljárás felfedezője.

A gazdák már akkor is belátták, hogy a gálic bizonyos üszgölő hatása mellett súlyos károsodást okoz a vetőmagokban s igen gyakran ritka a vetés, de jobb híjján ezt a védekezési eljárást kellett alkalmazni.

Amint a cséplési eljárások s oséplőgépek tökéletesedtek, annál jobban nőtt a gálicos csávázás után a vetőmagvesztés, ami arra vezethető vissza, hogy a cséplőgépek dobja megsérti a buzaszemet, ami ha gáliccal érintkezésbe kerül, azonnal elveszti csiraképességét.

Száz kg. vetőmagnál ez a veszteség 15 kg-ig is felmegy.

Ezen a hátrányon kívül még igen sok más veszteséget és fölösleges fáradságot okozó körülmény indította a tudósokat arra, hogy a nedves gálicos csávázást kiküszöböljék s helyette a kevés veszteséggel és semmi vetőmagvesztéssel nem járó száraz pácolás anyagját megtalálják.

1920. évben sikerült végre a hatalmas száraz pácoló felfedezni, melytől kezdetben a gazdák, mint

minden ismeretlen dologtól – kissé idegenkedtek. Lassan-lassan azonban, a világ összes buza-termő államaiban olyan arányban terjedt és terjed a száraz pácolás, hogy rövidesen épp olyan furesaságnak számít majd a nedves kékkövezés, mintha manapság valaki tengervízbe mártogatná vetőmagját.

Tizenhat éve hallja a gazda a Porzol nevet egyre emlegetni. Előbb merő kíváncsiságból pácolt 1–2 holdra való vetőmagot Porzollal, majd a meggyőződés diktálta a gazdának ennek a bevált régi jó találmánynak használatát.

Ma már a porzoló gazda látva ennek előnyét, saját magának teszi fel a kérdést: „hogyan lehet, hogy én eddig nem porzoltam?“

Ne dobjunk el a krumpli levelzetét.

Takarmányinség idején nagyon jól fel lehet használni kérdőző állatok takarmányozására a krumpli szárát és levelzetét. A krumplilevelet kezdetben az állatok nem szívesen fogyasztják, hamar megszokják azonban és különösen fejős tehéneknek abrakszámba megy. A takarmányozásra szánt krumpliszárát néhány nappal azelőtt kell vágni, hogy a krumpli kiveszedését megkezdjük. Lehel

betelni fonnyasztva és száraz széklet is lehet a szárból készíteni. A németországi gazdák a krumpliszárát besavanyítják és télen takarmányoztatják fel. A vizsgálatok szerint a krumpligumók nagyságát, tehát a termés eredményét nem befolyásolja az, hogy a krumpli szárát már zöldre le kell vágni. Takarmányindepidején, ha csak két-három napi takarmányt tudunk biztosítani a krumpliszár útján, mégis érdemes a dologgal foglalkozni, mert a két-három napi takarmány is nagy értéket jelent ilyenkor.

Az Unitárius Téli Gazdasági Iskolába a jelentkezések sorában folytak és rövid idő alatt teljes lesz a létszám. Az iskola vezetősége számot vetve a jelen követelményeivel, kibővítette a tananyagot és a két téli félév s az ezek után következő két nyári félév alatt teljes kertészeti kiképzést ad erre jelentkező tanítványainak. A kiképzés a nyári féléveken tulajdonképp gyakorlati, úgy, hogy az iskola végzett tanulói kész gyümölcs, zöldség, virág kertészek és szőlőművelőképp kerülnek ki az életbe. Az iskola történelmi multu épületének átalakítása most van folyamatban; hogy az évszázados épület a mai fejlettebb tanügyi és egészségügyi követelményeknek mindenben megfeleljen.

A még betöltetlen néhány helyre jelentkezéseket elfogad az iskola igazgatósága szeptember hó 15-ig. Ugyanannan megterezhető mindennemű felvilágosítás a felvétellel, költségekre vonatkozólag. (Cim: I. G. Csicsó, jud. Odorhei.)

Az igazgatóság ezután is felkéri azon szülőket, kik még nem adták be az összes iratokat, és azokat ugyancsak szeptember

15-ig pótolják, hogy a felvételnek semmi akadálya ne legyen.

Sertésvész a Banat-ban. A Banat több községében pusztulnak a disznók sertésvész következtében. Huszonöt községben elrendelték az állatzárlatot. A sertésvész már eddig is óriási károkat okozott.

Piaci árk

Megkönnyítik a boreladást a termelők számára. A kormány intézkedése következtében azok a termelők, akiknek italmérségi jog alapján engedélyük van arra, hogy bort is árusítsanak, reggeltől estig árusíthatnak és nincsenek többé határozott időhöz kötve. A termelők a bort kizárólag dugaszos üvegekben árusíthatják, tehát nem szabad termésüket poharazniok. Aki poharanként méri ki termését, attól az engedélyt nyomban elkobozzák. Könnyítést jelent a szőlőtermelőkre nézve, hogy a

jövőben nem kell üzletvezető tartaniok, mert a termelő akár-melyik alkalmazottja kiszolgáltathatja a bort.

Drágulni fognak az olajos magvak.

Amerikában a növényi olajokat és zsiradékokat szolgáltató növények termése nagyon rossz-szul sikerült. Amerika idén külföldről kell, hogy beszeresse szükségletét. Ennek hatása a mi piacainkon is érzik, általánosságban megdrágultak az olajos magvak. Számítani lehet tehát arra, hogy a napraforgó, repce, kendermag és tökmag ára meg fog drágulni.

Szeptember 20-tól csak boretetet szabad árusítani.

A szőlőtermelés védelméről szóló törvény végrehajtási utasítása értelmében az ecetgyárak szeptember 20-tól kezdve csak borból készült ecetet árusíthatnak.

Piaci árak a Banat-ban. Buza 400, kukorica 315, zab 360—365, árpa 260 lej mázsánként.

**Utánozzák, mindhiába,
a Porzol-nak nincsen párja.**

**Hire, neve, becsülete
hatásának eredménye.**

**Használj Porzolt, ne kékkövezz
s hamisítványt a házadba**

be ne eressz!

Amely vas- füszer- és vegyeskereskedés Porzolt nem tart raktáron — nem érdemli meg a gazdák támogatását!

Művelődési mozgalmak.

MEGNEHEZÍTİK A MŰKEDVELŐI ELŐADÁSOK ENGEDÉLYEZÉSÉT. A műkedvelői előadások engedélyezésének ügye eddig sem volt könnyű. Sok kérelmezés és formaság után lehetett engedélyt kapni műkedvelői előadások rendezésére. A műkedvelői előadások engedélyezése ezután még nehezebbé válik. A Clujon székelő Isaac Emil művészeti felügyelő ugyanis kijelentette, hogy a műkedvelők komolyan veszélyeztetik a hivatásos színészek megélhetését. Ezért meg fogja nehezíteni az engedélyek kiadását. A művészeti felügyelő kijelentette, hogy addig, amíg az új színházi törvény elkészül, saját hatáskörében siet a hivatásos színészek védelmére. Nemesak a műkedvelői előadások engedélyeinek kiadását fogja megnehezíteni, hanem a műkedvelők műsorán előadható darabok számát is meg fogja rostálni.

KULTURÉLET ORAVITA-N. A Magyar Párt Oravitai tagozata augusztus hó 22-én este a Lövészkertben rendezte meg szokásos évi műsoros kerti táncestélyét. A nyári kertmulatságnak a kitűnő időjárás kedvezett és megtöltötte a Lövészkert fedett helyiségeit és a terraszát a közönség, mely lelkesen tapsolta meg a műsor minden számát, amit dr. Benedek Imre konferálta. Elsősorban Kádár Margit, ének- és zongoratanárnő ének-számaival és zongoraszámait emeljük ki, amelyek e műsort zenei szempontból művészi magaslatra emelték. Mindkét számból rá-

adást kellett szolgáltatnia a közönség követelő tapsaira. Új programszámkísérlet volt a jazz harmónika és saxofon szőlők, amelyek nem várt sikert és népszerűséget értek el, miért is a jövőben ezt a műsorszámot állandósítani kívánják a műsoros előadások keretében. Bálint Kálmán Ady, Mécés és Reményik verseket adott elő meleg átérzéssel, a versek közül különösen „A kirándulás elmaradt” ért el hatalmas sikert. Az oravitai közönség előtt, komikus szerepeiben már jól ismert Demény Pál szünni nem akaró nevetés közben adta elő a „Staféring” című magánszámot, amelyben egy háromnegyedes eszű, de mégis száz százalékból leleményes székely legény házassági viszontagságait adta elő eleven erővel, eredeti dialektusban és népviseletben. De a jó kedv hangos feltörése szinte állandósult a két, Vaszary János-féle bohózat alatt is. A 13-as hordárt, Lubostyik Etus, Oláh Imre és Löwenfeld Dezső adták elő a hivatásos színészek színvonalát elérő gördülékeny előadásban. „A finom kis fegyházat” pedig Barna Juliska, Demény Pál, Spitzer Tibor és Lukács András azzal a készséggel, amit már számtalan szereplésük alatt eddig is bebizonyítottak. Az előadást Konez Aladár rendezte, kiváló hozzáértéssel, Oláh Imre pedig eredeti és stilszerű rajzaival a színpadot díszletezte. Nem volna teljes a beszámoló, ha nem emelnék ki az ételek gazdagságát, szépségét és minőségileg elsőrendű voltát, amit a lelkes adakozó és tevékenykedő hölgy-

közönségnek ezuton is megköszönünk. Az ifjuság világos reggelig énekelve táncolta át a szép nyári éjszakát. A jól sikerült kerttünnepegy anyagilag elősegítette a tagozati Otthon, a népiroda és a könyvtár fennmaradását és további működését.

MAGANHÁZBAN SZABAD JÓTÉKONYCÉLU TEAESTÉLYT RENDEZNI! Mercurea-Ciuc magyarsága úgy segített a szegényeken, hogy egyes családok váltakozva teaestélyt rendeztek otthonukban és a befolgyt jövedelmet a szegények felsegélyezésére fordították. — A csendőrség feljelentésére perbe fogták a teaestélyek rendezőit. Vádat emeltek ellenük engedély nélküli összejövétel és adóeltitkolás címén. A törvényszék az összes vádlottakat felmentette azaz az indokolással, hogy jótékonycélu teaestélyek rendezésével nem lehet büncselekményt elkövetni.

Kérelem olvasóinkhoz! Jelentsek be a vásárok időpontjában beállott változásokat.

A vásárok megtartásának időpontja nagyon sok helyen megváltozott. Tekintettel arra, hogy mi naptárunkban arra igyekszünk, hogy minél tökéletesebben állítsuk össze a vásárjegyzéket, arra kérjük olvasóinkat, hogy minden változást jelentsenek be, ami a vásárok megtartására, idejére vonatkozik. A bejelentést kérjük egyszerű levéllapon a Magyar Nép szerkesztőségének címére küldeni.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című könyve előfizetőink számára 65 lei és 15 lei portó, összesen 80 lei. A könyv bolli ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak szept. 15-ig tudjuk előfizetőink számára biztosítani. Szept. 15-ike után a könyv ára 90 lei lesz. A könyv több, mint 600 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekezzen tehát mindenki sürgősen megszerezni a Gazdatudomány című könyvet, mert **szeptember 15-ike után az ára 90 lei lesz!**

Művelő

KIS BOKRÉTA.

Kis bokréta, kedves nekem
Minden szálad;
De, a küldöd még kedvesebb
Am te nálad.

Aldom is én kezecskéjét,
Mellyel gyűjtött,
S vad virágból ilyen szépen
Összefűzött.

Virágaid tarka színe
Összehangzó,
Mint az ő piciny, beszédes
Aján a szó.

Búzavirág a bokréta
Közepében . . .
Legyek én így, épen így az
Ő szívében.

Lévay József.

A pap tehene.

Azt mondják, hogy a pap marhája adék-
él; meglátszott ez a magyarósi pap tehe-
is, mert a csipőcsontjukra a kalapját
an felakaszthatta volna.

Hogy milyen takarmány az adék?...

Teszem fel, kérdi a pap:

— Te János, adtál-e enni a marháknak?

— Adék, — mondja János könyv nélkül
pap is elhiszi, ha pedig megnézné, üre-
kapná a jászlot.

Az öreg pap eleget törte a fejét, de élete
készen se találta volna ki, hogy mitől olyan
nyak a marhái, ha a János apja bölcsen
nem magyarázza:

— Madárhusu instálom, tiszta madár-
— az ilyen fajtán nem fog az étel. Lám
nyimeknek csupa éhenhalástól adogatok,
— főformán nincs is mit, mégis olyan mind
— mint a retek...

— Hm, hát madárhusu?...

— Az instálom, az.

Az öreg pap megnyugodott a magyará-
— Ki tehet róla, ha egyszer madárhusu!

KOMOLY KÉRDÉS!

Miért tűri,
hogy
kinozza a

RHEUMA, ISCHIAS, KÖSZVÉNY
oldal, hát, gerincz, szúrás
szaggatás és keresztcsont
fajdalom?

Mikor a csodás hatásu
Spongilia
FÁJDALOMŰZŐ CSÚZ ÉS KÖSZVÉNYKENŐCS
BIZTOSAN MEGGYÓGYITJA!

ÁRAGOLEI KONCZ GYÓGSZERTÁR
és postaköltség • ODORHEIU •

Lám, a Bojtos nála is türhető állapotban
van, pedig fejős.

Könnyü volt a Bojtosnak, mert azt a
papné liszttel dédelgette, de ezt a pap éppen
úgy nem tudta, mint azt, hogy a jó száraz
lucerna hogy következik át éjjelenként a Já-
nos apja tehenei elé!...

Hanem az a liszttel becézett Bojtos is
hálátlan portéka volt a világon. A biza! Nem
átalta a papné kezéből kirugni a tele sajtárt.
Ma is megtette ezt a csufságot s a héten még
minden nap. Ezért mondta ki a papné nagy
mérgesen:

— El kell adni a rusnyát!... De rögtön
s rögtön!...

— El hát, — hagyta rá a pap, mert el-
lentmondásnak nem igen volt helye. — Já-
nos te, úgy megtakarítsd reggel a Bojtost,
hogy csillogjon a szőre. Elhajtjuk Szeredába
s adjuk, ahogy veszik...

— Értem istálom, — felelt János; csak
természetes hát, hogy másnap még piszko-
sabb volt, mint máskor. Így hajtották a vá-
sárra, mégis került gazdája, mert a székely,
jobban kap az ilyenén, mint sok fényesen,
legalább elmondhatja később: milyen vala,
mikor vevém s milyen leve az én konyháma!

Az alku hamar ment, az atyafi árát
ígérte, a pap se nagyon tartotta; hatvanöt
pengőért fogta meg az új gazda a tehén kö-
telét.

A pap örömeiben kétszeresen fizette az ál-
domást, csak hogy megszabadulhatott a rus-
nyától...

Hanem venni is kéne, gondolta, de már arra jobban vigyáz; olyan vásárt csinál, hogy a gyermeke is emlegesse meg.

Kövér legyen, mint a János apjáé, szép, mint ez a rusnya Bojtos, de ne döfjön, ne rugjon, mert tehénnek nem való a ló tempója.

Járta hát a vásárt szaporán, ügyelgetett, nézdelődött, de kedvére valót nem kapott. Sebaj no, vigasztalta magát, holnap is áll a vásár. Másnap hát újra bement.

A papné a lelkére kötötte, hogy tehén nélkül haza ne menjen, de szép legyen, amit megvesz s jámbor, mint a bárány.

Kereste is becsületesen, jött-ment rogyásig, de dél jól elmúlt s tehén még nem volt; már azon volt, hogy mégis tehén nélkül megy haza, mikor a szeme hirtelen megcsillan.

No, ez az enyém lesz, gondolja, s szép lassan odakerül; sokáig nézeget másfelé, míg megkérdi az árát.

— Kilencven, — mondja az atyafi.

Vizsgálja, tapogatja a szokott részeket, aztán hetvenet ígér. A tehén állja, nem döf, nem rug s még a nézése is igen barátságos.

A papnak tetszik, ígér s alkuszik, de a székeiy nem igen enged; hiszen van szeme s látja, hogy tetszik a portéka. Aztán nem is az övé, a komája bizta rá, míg egyet fordul a vásárban, hát nem lehet s nem.

A pap sem hagyja magát, egy-két pengőre nem tekint s így lassacskán összefértek; nyolevanhetet ad érte, de nem sajnálja.

Csak azt várja, hogy a cédulát átírják, aztán indul, hogy idejében otthon legyen.

Jó házi tehén lehet, — gondolja, — a cédulája is tiszta uj, látszik, hogy csak idő hajtották be s nem kinozták vásárról vásárra.

Szegény ember, a gyermekei szájától huzhatta el a tejet, hogy három pengőt is olyan nehezen engedett, de baja lehet s a téhéből kell kivágni, hogy igazíthassa. Sok baj van a világon s mindenkinek jut belőle. Hanem ezt a becsületes eladót még valamivel megembereli, ha valaha találkoznak...

Aztán a tehént mustrálgatta, amint hajtogatta. Szerette a járását, fejtartását, a szép villás szarvát. Szép is volt no, úgy ment, mint egy kapitány s a szőre is fénylett, mint a bársony.

Ennek bizonyosan megőrül a papné; sze-

retni fogja, kevesebbet zsimmelődik s csendesség lesz a háznál...

Később tititársak is kerültek; bomlott a vásár s többen utólérték.

Egymás marháit limitálták, az árakat találgatták; a papét mindenki dicsérte s nem is drágálta senki.

A seprődi fogadóban áldomást vett, azután hát még jobban dicsérték, csak Minya bá' sunyított néha, aki a juhokkal is megtette volt az öreget.

A tehén pedig mendegélt a többi között, az irányt tartotta s jobbadán előljárt, csak akkor maradt el, ha az út árkában kaszálatlan sarjut kapott; okvetlen jól akart lakni, mert úgy falta, mintha tegnap sem evett volna.

— No étkos fajta, — mondja egyik székel.

— Nem lesz madárhusu, — sunyit Minya bá'.

— Ha eszik, tejet is ad, mert a tarisznyája is jól áll, — hangzott az általános vélemény.

Ilyenforma beszélgetés közt jócskán haladtak, alig melegedtek bele, már otthon is voltak.

János az udvarról meglátja, hogy a pap tehenet hajt, szaporán nyitja a kaput, az új tehén pedig, mintha érezné, hogy neki nyitják, ügyesen befordul.

No, huz a házhoz, — gondolja a pap — s aztán ő is bemegy, hogy a papnénak elmondja a vásár sorát:

— Nyolevanhét pengő, de hetet már megér, hogy a kapun magától jött be, így csak nyolevan a számos...

— Hát a Bojtos helyére milyen akkurátosan oda állott!! — kiáltja János az udvarról, mert a beszédet ő is füleli.

— A már tizenöt pengőt futva megér, — örvendez a pap — így csak annyiban van, mint az a rusnya Bojtos; de már járásra nézésre, erkölcsre kettőt ér olyant, mert él se nem döfös, se nem rugós.

János még napvilág elkurálja, megitatja a papné is oda lopja a marok lisztet neki s aztán fejegeti...

Jól adja, szinte csordultig már a sajátja — No anyjok, van-e még panaszkodni — kérdi a pap az istálló ajtóból. — Olyan hén, mint a bazsarózsa!

A papné éppen felelni akar, de csak megmagát a jámbor tehén s úgy kirugja a tele sajtárt, hogy megkondul a falensége s a papné megfürdik a habos tejben... De a cseberrudat s úgy ellátja a jámbor állatot, hogy a csontja is ropog.

— Anyjok, anyjok... az új tehén!...

— Ez?! Ez a rusnya Bojtos?! Jó vásárt állítal mondhatom!... De mit csináljon, az eszét megissza s amit egyik nap elad, másnap jó drágán megveszi?!...

Mondott egyebet is eleget s csak az ige tartotta, hogy a cseberrudat meguszta az öreg... Pedig, hogy részeg lett volna, az ellensége se mondhatja; életében sem esett meg vele...

Hanem az új tehén csakugyan a Bojtos volt... Minya bá' még a seprődi fogadónál megismerte, de csak sunyított a huncut s még örült, hogy a papot más is megtette.

Donáth László.

Működő Adonak

Dicséretes példaadás. A magyarországi elemi iskolákban a tanfelügyelőség kezelményezésére áldásos intézkedést vezettek be. Felszólították a tanulókat, hogy a hét valamelyik napján gyakorolják a jótéteményeket. Az intézkedésnek nagyszerű hatása mutatkozott. A gyermekek valószínnel versenyre keltek abban, hogy jótékonykodjanak és jótételeket végezzenek. Az iskolás gyermekek nyomorék és vak embereket vezetnek át az utcákon és nehéz terhet cipelő emberek segítségére sietnek. Nagyon sok gyermek azáltal is segít a jótéteményekben, hogy pénzzel, vagy élelmiszert adományoznak a rászoruló szegényeknek.

Erőre az angol óriás hajó az Ocean kékszalagját.

Az angol királynéről elnevezett óriás hajó megjavította az Atlanti-Oceán áthajózásának legjobbját és így erőre az Ocean kékszalagját. A hajó az utat négy nap, négy óra és tizenkét perc alatt megtekeri. Ez az idő minden

eddiginél rövidebb. Az Ocean kékszalagját nemzeti különbség nélkül mindig az a hajó viselheti, amelyik leggyorsabban teszi meg Európa és Amerika között a tengeri utat. A szalagot most addig az angol óriáshajó fogja viselni, amíg valamely más hajó gyorsabban meg nem teszi ezt az utat.

Százhuszonegy éves asszony.

A Jugoszlávia-i Bosznabrod közelében él Szerbia legöregebb asszonya. Az öregasszony százhuszonegy éves. Husz éves fia van és naponta ma is husz-harminc kilométert tud gyalogolni. Az öregasszony és fia kéregetésből tartják fenn magukat, mert nagyon szegények.

Különbség...

Feleség: — Ha egy férfinak mondunk valamit, az az egyik fülén bemegy, a másikon kijön.

Férj: — És ha egy asszonynak mondunk valamit, az mind a két fülén bemegy és a száján jön ki.

Rosszul sikerült felelet.

— Minden vagyonom a tehietségem.

— Nem baj barátom, a zehetségem nem szégyen.

A szerkesztőségért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. — Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. — Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

L. J. A krumplit nem szokás a sertésekkel nyersen etetni. Nagyobb gazdaságokban gőzölőben készítik elő a krumplit, kiscigárdák lefedett üstben kevés vízzel párolják. A nyers krumpli, attól eltekintve, hogy egészségileg káros lehet a sertésre nézve, nem értékesül olyan jól, mint a párolt, vagy főzött krumpli. A nyers krumplit ugyanis a disznó nem tudja olyan jól megemészteni, mint az előkészített krumplit. Különböző figyelmeztetjük arra, hogy a hizó disznóknak krumplit csak a hizalás kezdeti időszakában szabad adni, később is legfeljebb részben lehet a darált krumplival helyettesíteni.

I. G. A beadványok, kérések és bírói beadványok felbélyegzésére vonatkozólag a következőket kell tudni:

A hatóságokhoz beadott bármilyen kérvényre 8 lejes okmány és 1 lejes repülőbélyeget kell ragasztani. Ügyvédi felhatalmazásoknál a bélyegilleték 14 lej okmány- és 2 lej repülőbélyeg; az egyezséget tartalmazó okiratoknál 5000 lej értékig 14 lej okmány- és 2 lej repülőbélyeg, 5000 lejen felül 27 lej és 2 lej.

A kereskedők naplót és leltárkönyvet laponként 5 lej okmány- és 2 lej repülőbélyeggel kötelesek ellátni. A pénzügyi hatóságoknak bármikor jogukban áll ennek a kötelezettségnek a teljesítését ellenőrizni.

Számlákra, nyugtákra, elismervényekre 1000 lej értékig 3 lej okmány és 2 lej repülőbélyeg szükséges, 1000—50.000 lejig 7 lej és 3 lej repülőbélyeg, ezen felül 15 lej és 4 lej. Százezer lejt meghaladó összegnél minden 100.000 lej vagy annak töredéke után még 10 lej repülőbélyeg és 2—2 lej okmánybélyeg illetéket kell leróni.

Váltóovatolások 100.000 lejig 27 lej okmány- és 2 lej repülőbélyeg; 100.000 lejen felüli összegnél már 264 lej az okmánybélyeg és 2 lej a repülőbélyeg.

Különösen a számlák és nyugták helyes felbélyegzését léptenyomon ellenőrzik és kihágás esetén igen szigorúan büntetik. A törvény nem tudása természetesen senkit sem mentesít a büntetés alól s éppen ezért érdeke a közönségnek, hogy a bélyegtörvénynek legalább a fontosabb és naponta előforduló intézkedéseit ismerje.

B. P. A bodza gyümölcsét legfeljebb házi használatra érdemes gyűjteni, mert nem képez kereskedelmi cikket. Főznek belőle azt — Roob sambuci —, de ritkán használják. A háborn alatt egyéb izek helyett használtuk a háztartásban.

A csalánlevél exportcikket képez, mert külföldi gyárakban finom zöld festőanyagot gyártanak belőle. — Magyarországból minden évben sok vagon csalánlevelet visznek ki. Mi a múlt évben fölkináltuk a romániai csalánlevelet egy svájci gyárnak, de az vonakodott velünk össze-

kötetésbe lépni, mert meg van elégedve budapesti szállítóival.

A beléndek levelét érdemes gyűjteni, mert az igen értékes drog, amely minden évben keresett cikk a világpiacon. A Cooperativa Adonis Cluj mindig szívesen átveszi.

B. A. Kézimunka tanárnő az, akinek van érettségi diplomája, kézimunka szakiskolai végzettségről szóló diplomája és gyakorlati tanítást igazoló bizonyítványa.

Kézimunka mesternő (maestră) akinek csak kézimunka szakiskolai végzettsége van.

Kézimunka szakiskola (școala profesională de fete), amely négy éves; van Bucurestiben és Clujon. Ebbe az iskolába már be lehet iratkozni a négy elemi iskola elvégzése után. Aki gimnáziumot végzett vagy érettségit tett, beiratkozhatik a szakiskola második, illetve negyedik osztályába.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

Cs. Gy. Halmeag, H. M. Homoród, I. M. Albesti, Sz. M. Sângeorgiu de Pădure, B. A. Albesti.

KÉRELEM ELŐFIZETŐINK-HEZ! A gazdák már mindenütt betakarították terményeiket és elvégezték a cséplést. Most minden gazda pénzhez jut és rendezni tudja adósságait. Kérjük gazdálkodó előfizetőinket, hogy a gabona árának felvétele közben gondoljanak arra, hogy a lapunkkal szemben fennálló tartozásukat rendezzék. A folyóiratra, újságra és könyvre kiadott pénz bőségesen megtérül, ezért nem szabad ezen a téren fősvénykedni. Mi türelmesen várunk a termés betakarításáig arra, hogy hátrálékos előfizetőink rendezzék tartozásaikat, most azonban kérjük őket, hogy mielőbb küldjék be hátrálékos díjaikat.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: T. L.-né Ocna-Dejului 150, F. I. Dej 85, Ny. J. Vișoara 150, F. M. Ocna-Dejului 50, G. G. Soimșul-Mare 155, A. M. Ginta 155, S. V. Genciu 150, K. A. Olasig 155, T. A. Papauti 150, J. I. Crizbăv 190, G. Gy. Focai 155, K. J. Brașov 155, S. L. Dej 150, Sz. M. Ocna-Dejului 150, Cz. J. Dorobanți 155, F. M. Beba-Veche 454, V. S. Odorheiu 6030, B. S. Cherechiu 155, Sz. J. Zălan 85, Sz. K. Macea 155, B. J. Vânători 155, G. I. Diosig 155, N. J. Șighișoara 3430 lej.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Varrógépek, kerékpárok, gramofonok és ezek alkatrészeinek javítóműhelye. Pontos és gyors kiszolgálás. Baumgarten Géza, Târgu-Mureș, Str. Calarașilor No. 19.

Gazdasági iskolát végzett, 26 éves, nős, pár évi gyakorlattal, szerény igényekkel, október 1-re állást keres. Leveleket „Gazdaság” jellegére a kiadóba kérem.

Önálló orgonista állást keres. Papp József ref. kántor, ki a Cluj-belvárosi gyülekezetben évek óta végez segédkántori szolgálatot. Végzett kétszer karnagyképzőt, kántorképzőt és hegedűszakon 7 konzervatóriumi évet. Jelenleg a Cluj-i iparos-I. K. E. dalárdavezetője is. Megkereséseket fizetési feltételekkel ellátva a Cluj-belvárosi Ref. Lelkeszi Hivatalba kér. (Cluj, str. Cogălniceanu 21.)

Ha sikert akar elérni,
hirdessen a
"MAGYAR NÉP"-ben!

Félszázados papi jubileum.

Az ünneplő lelkész állva, mellette felesége és Bokor Márton esperes.

Margit iskolásleánya nyújtott át virágsokrot kedves szavak kíséretében.

Kovács Ödön megilletődve köszönte meg a szeretet őszinte megnyilvánulásait. Utolsónak Veres Károly lelkész köszöntötte, aki 1886-ban, mint lelkész, beiktatta hivatalába Kovács Ödönt. A meghatottságtól elakadt a szava s könnyezve, baráti csókkal fejezte be beszédét.

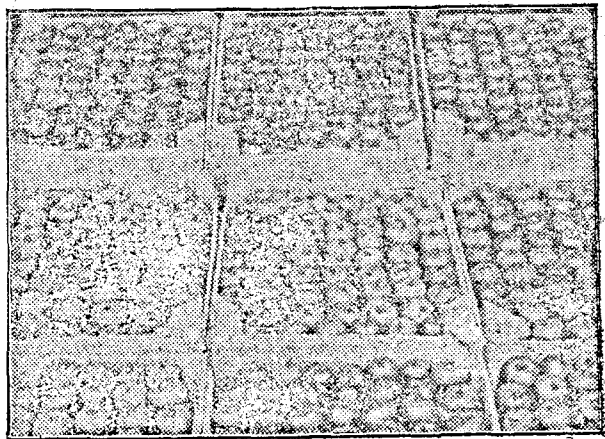
A templomi ünnepélyt százhusz teritékes közebed követte. Az ebéden, melyen az ünneplő lelkész barátai és tisztelői nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül résztvettek, számos beszéd hangzott el. Bokor Márton esperes, Pap Sándor iparos, Cloța Ioan hida görögkeleti lelkész, Szabó Géza ref. lelkész, Veres Károly, György Sándor, dr. Tamásiu Dumitras és mások mondtak felkösztető szavakat. Az ebéd a késő esti órákban ért véget. Cseke Sándor.

Tanuld meg!

Jó csomagolás – jó értékesítés.

Válogatják és csomagolják a paradicsomot.

Hollandi ládába csomagolt paradicsom szállításra készen.

Közöltük, hogy Kecskemét városának gazdái óriási jövedelemhez jutnak a gyümölcs és zöldség külföldre való eladása után. A gyümölcs és zöldség külföldre való szállításának legelső feltétele, hogy az áru legyen jól megválogatva és helyesen csomagolva. Képzünk el, hogy Kecskemét vidékén hogyan

válogatják és csomagolják a külföldi szállításra szánt paradicsomot. A paradicsomot az ugynevezett hollandi típusú ládába csomagolják. A láda alacsony, csaknem tálca formájú és nagyon biztosan szállítható benne a paradicsom.

Sok van, amit tudnod kéne.
Butaság a lélek réme.
Mind e rémtől nyugton élhatsz;
Menekülj a Magyar Néphez.

Pótkávé répából.

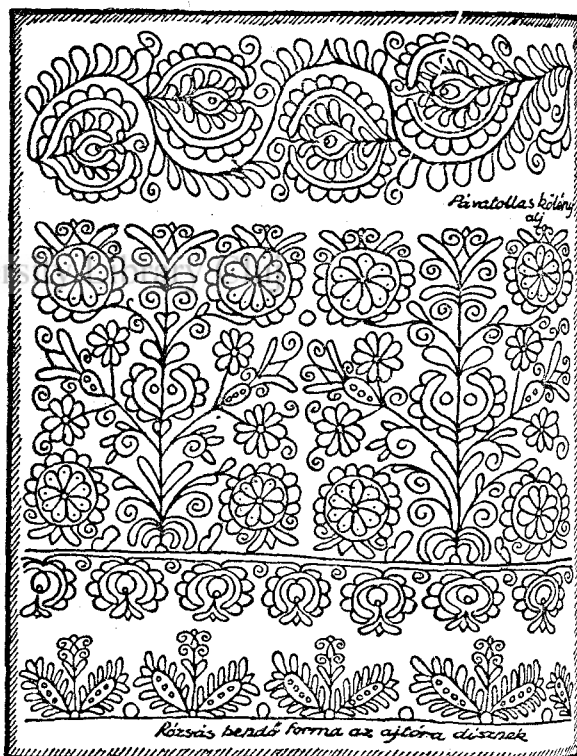
Cukorrépából és rendes répából is egyszerű módon, házilag, igen jó pótkávét lehet készíteni. A földből kiszedett répát meg kell mosni jól, karikákba felszeljük, majd a karikákat apró kockákra vágjuk. Azután vastag papírral kibélelt tepsiken sütőben előbb megszaljuk, majd kissé erősebb melegen megpergeljük. Természetesen úgy az aszalásnál, mint a pergelésnél többször gondosan forgatni kell, hogy egyenlően, szépen készüljön el. Pergelés után kis kézi-darálón lisztfinomságúra őröljük.

— Miért feküdtél le ilyen korán Gyurika, beteg vagy, fáj valamid?

- Fáj!
- A torkod?
- Nem.
- A gyomrocskád?
- Az sem.
- A fejed?
- Oh, dehogy.
- Mi fáj hát?
- A lábom.
- A lábod?
- Igen, mert a néni rajta ül.

A magyar díszítés alapformái.

Írásos mintát közlünk olyan megjelöléssel, ahogy az egyes helységekben nevezik. Nagyon kedvelt és divatos ma az írásos varrás városon. A ma közölt díszítéseket kis ügyességgel ágytakaróra, függönyre, asztalterítőre lehet alkalmazni, a középső minta kiválóan alkalmas diványpárnára.

Olvasd a Magyar Nép könyveit